الف و لام استغراق ای عده از روایت «اذا رئی قبل الزوال» و وسعت منابع فقهی

(34:32)

خب حالا برگردیم؛ اگر ما این روایات را داشته باشیم...؛ تذکرش را هم عرض کردم. فعلاً همه این بحث‌های ما سر آن مرحله اول و دوم است. اول؛ تصور و تقریر یک وجه بود. تقریرش این بود که تصورش کنیم و اشکالات ثبوتی آن را بفهمیم. یک شواهدی هم از ادله داشت. یعنی چیزی بود که «یمکن ان یقال»، «یمکن ان یلتفت الیه»؛ به‌عنوان احتمال آن‌ها را بیاوریم. دو مرحله بعدی بود که بعداً باید توفیقش بیاید. فعلاً بیشتر منظور من تقریر خود اصل احتمال است. آیا خود این احتمال اصلاً وجهی هست که سر برسد؟ و ثبوتاً با ادله و ارتکازیات متشرعه همانگ می‌شود یا نه؟ اما این‌که آیا این وجه درست است و دلیل اثباتی دارد، برای بعد. فرمایشاتی که آقایان فرمودند روی چشم من است. مکرر هم عرض کردم هنوز بیشتر نیاز به کار است.

شاگرد: اگر زوال هر منطقه‌ای مرادباشد، در روایات نیاز به بیان بیشتری دارد. چون همه تعابیر «اذا رایتم قبل الزوال» همه در مدینه گفته می‌شد و ذهن روی زوال مدینه می‌رفت. اگر می‌خواستند زوال هر بلد را بگویند یک بیان زیادتری نمی‌خواستند؟

استاد: بینی و بین الله من که قبلاً چندین سال مباحثه کردم؛ همین رساله رویه هلال را در آن محل مباحثه کردیم. اولی که ما این روایات «اذا رئی قبل الزوال» را دیدیم، جز استغراق بلادا چیزی به ذهنمان نیامد. الآن هم عرض می‌کنم اگر بخواهیم ال در روایت عبید را عده شخصی بگیریم، این اول روایت است. یعنی یک جور حمل بر خلاف ظاهر است. اما طبق بیانی که مرحوم شیخ انصاری فرمودند؛ و ایشان هم از روایات اتخاذ فرموده بودند؛ شیخ انصاری در تعادل و ترجیح فرمودند: ما به شیخ الطائفه ایراد می‌گیریم که جمع تبرعی کرده‌اند، بعد فرمودند: در روایات به قدری خلاف ظاهر اراده شده و معصومین علیهم السلام هم تذکر داده‌اند و به‌آور است، جمع تبرعی شیخ نسبت به مواردی‌که در روایات هست تازه خیلی خوب است! شیخ اعظم این را فرمودند. خب اگر این جور است و منابع فقهی این قدر وسیع است، ما نباید از این احتمالات در بشویم. به‌عنوان یک بحث طلبگی باید بیاوریم و تقریر کنیم؛ وجوهش و اشکالات و ثبوتش را خوب تصور کنیم. چه بسا دیگران که بعداً می‌آیند می‌بینند می‌توانند تایدایتی بیاورند بر این‌که می‌توانند استعمال لفظ در اکثر از یک معنا باشد و چند معنا مراد باشد؛ یعنی یک زمانی همین کلام امام علیه‌السلام بسیار راه‌گشا باشد.

بازبینی #2
ایجاد شده 14 ژانویه 2026 13:55:07 توسط ... .
به روزرسانی شده 14 ژانویه 2026 14:05:50 توسط ... .